

Данијела Поповић¹

Универзитет у Нишу

Филозофски факултет

Департман за српску и компаративне књижевности

ТИХОМИР ЂОРЂЕВИЋ О ВУКУ ВРЧЕВИЋУ

САЖЕТАК: У раду се истражују основна обележја знамените студије Тихомира Р. Ђорђевића о Вуку Врчевићу. Однос Тихомира Ђорђевића према једном од најзначајнијих сарадника Вука Караџића осветљава и неке његове ставове према поетици усменог стваралаштва, бележењу и објављивању усмене грађе.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Тихомир Р. Ђорђевић, Вук Врчевић, народна песма, приповетке, етнологија.

Један од најзначајнијих српских етнографа, Тихомир Р. Ђорђевић, није се током свога радног века бавио питањима која су, у основи, само етнолошка. Његову обимну библиографију чине радови који би се могли сврстати у друге научне дисциплине: књижевну историју, историју, антропогеографију, науку о језику, социологију итд. У некима од ових области он је оставио радове од изузетног значаја и вредности. Тако је, у последњој години живота, написао студију о Вуку Врчевићу која се и данас сматра важним извором за проучавање живота и рада овог истакнутог сакупљача усмене грађе.

Верујући да у науци ни о једном проблему није и не може бити све заувек речено, Тихомир Р. Ђорђевић често је своје радове завршавао скромно, умањујући своје заслуге, и позивајући друге и будуће истраживаче да допуне и наставе његова истраживања. Тако је увод студије о Вуку Врчевићу завршио надом да ће време које долази донети нова сазнања о једном од најзначајнијих сарадника Вука Караџића. Ипак, до данашњих дана Ђорђевићева студија је остала један од најпотпунијих извора за проучавање података о животу и делима овог црногорског сакупљача народних умотворина.²

Сматрајући Врчевића човеком од великог значаја за српску науку о фолклору, Ђорђевић је у истакао да његово дело ни шездесетак година након његове смрти није адекватно проучено и вредновано. Било је радова посвећених истраживању појединих проблема која су наметала Врчевићева дела, али је недостајало комплексније сагледавање и критичко оцењивање Врчевићеве објављене и рукописне грађе.

¹ danijelapop@filfak.ni.ac.rs

² Вид. Радмила Пешић, *Вук Врчевић*, Београд, 1967; Снежана Самарџија, *Од казивања до збирке народних прича*, Бања Лука, 2006, стр. 139.

Врчевић, без чије би „прилежности наша наука о народу била много сиромашнија и врло уназађена”, неоправдано је заборављен. Исцрпније истраживање његовог дела један је од начина на који се неправда, како мисли Ђорђевић, може исправити.

Монографија о Вуку Врчевићу сачињена је од *Предговора*, осам поглавља без појединачних наслова, *Додатка* и *Библиографије*. Говорећи у *Предговору* о тешкоћама са којима се суочавао приликом истраживања, Ђорђевић истиче да је адекватних извора о Врчевићевом животу и раду било мало.³ Као најважније издвојио је сама Врчевићева дела⁴ и преписку са Вуком Караџићем: „Оно што је ван преписке са Вуком Караџићем и ван његових списа или је незнатно, или је тако забачено и растурено да је тешко доћи до тога.”⁵ Поједине тренутке из Врчевићевог живота Ђорђевић осветљава користећи казивања Врчевићевих савременика (Т. С. Виловски), али и ставове историчара и истраживача савремених њему (нпр. суд Душана Вуксана о Врчевићу као писару или Трифуна Ђукића о Врчевићевом слободном духу). Ђорђевић напомиње да је било извора до којих није могао доћи (неке од њих и наводи – часописе *Глас Црногорца* и *Црногорац*), као и оних које није стигао да обради (архивска грађа о Врчевићевом службовању у Требињу) а сматрао их је веома значајним.⁶

³ Према његовом мишљењу, Врчевић за живота није заузимао важније положаје у друштву и због тога се о њему није опширније и више писало (вид. Тихомир Р. Ђорђевић, *Вук Врчевић*, Цетиње, 1951, стр. 3).

⁴ У *Предговору* се не прецизира који Врчевићеве радови су послужили као извор и то је, касније, условило извесне неспоразуме. Наиме, судећи према тој реченици из *Предговора*, Радмила Пешић у својој обимној монографији о Врчевићу пише да Ђорђевић не помиње Врчевићеву биографију као извор (Р. Пешић, *наведено дело*, стр. 9). На основу тога би се могло закључити да је он користио Врчевићев рад не наводећи га као извор. Закључак би био погрешан јер се већ у трећој фусноти Ђорђевићеве студије дају подаци о *Краткој биографији Вука Врчевића* и из ње преузимају цитати. Захваљујући Ђорђевићевој недоследности у одређивању извора свим наводима, није могуће без додатног упоређивања текстова утврдити у коликој је мери *Кратка биографија* послужила као извор, али је као извор, несумњиво, наведена.

⁵ Т. Ђорђевић, *наведено дело*, стр. 3.

⁶ „У овоме пребогатом крају (Требињу, прим. Д. П.) „народног умотворја” сваке врсте, како Врчевић назива творевине примитивног народног духа, он је провео седамнаест година и обилато се користио својим бављењем у њему. Ја не знам колики му је био службени посао, али оно што знам то је да је ту врло много урадио на скупљању етнолошког материјала. Одатле је он само обилато слао градива Вуку С. Караџићу и био вредан сарадник многих књижевних листова, већ је ту средио и за штампу припремио и све своје многобројне посебне радове из свију грана етнологије. Ти су радови по броју тако обилати да их највећи део није стигао за живота издати, већ су неки издавани после његове смрти, а неки су све додanas остали у рукописима. Ових седамнаест година његове службе и плоднога рада у Требињу свакако захтевају да се више осветле и архивским истраживањима.” (Т. Ђорђевић, *наведено дело*, стр. 20).

Прво поглавље студије посвећено је простору са кога је Врчевић потекао. О Рисну и Ришњанима Ђорђевић приповеда сажето и са различитих аспеката – географског, историјског, етнолошког. Утицај поменутих Врчевићевих записа најочљивији је управо у овом делу: његова романтичарска представа о здравом, храбром, напредном и енергичном становништву Рисна и околине доминира над осталим, не тако оскудним, изворима које Ђорђевић користи.

О пореклу Вука Врчевића и његовом животу аутор монографије пише у наредном поглављу. За њега је, будући да се Врчевић често селио (Будва, Цетиње, Дубровник, Задар, Требиње, Котор) и бавио разним пословима (писар, учитељ, трговац), било довољно грађе. Ђорђевић је користио грађу селективно и критички. О томе сведочи чињеница да, чак и онда када говори о наизглед небитним подацима, он издваја и наглашава управо оно што је битно и непосредно везано за Врчевићеве заслуге у области српског фолклора⁷. Говорећи о најзначајнијим тренуцима Врчевићевог живота (породица, послови, смрт, почасни пренос посмртних остатака), Ђорђевић настоји да превазиђе сувопарно и заморно излагање. Живост уноси комбинујући своје исказе са сведочењима самог Врчевића, његових пријатеља и савременика. Захваљујући томе, поједини тренуци Вуковог живота осветљени су из више углова (одлазак са Цетиња, на пример).

Представљање најважнијих момената Врчевићевог живота и рада пружило је прилику Ђорђевићу да укаже на оно што је, по његовом мишљењу, могло утицати или је утицало на Вукову посвећеност усменом стваралаштву. У најранијим контактима са овом врстом књижевне грађе, између осталог, видео је клице његових каснијих интересовања за народну поезију.⁸ Кључним моментом сматрао је упознавање са Вуком Караџићем 1835. године: „То познанство одвело је Врчевића у нови правац идеја и рада и одредило му место у историји наше науке.”⁹ Вуков боравак у Требињу издвојен је као период од посебног значаја за радове из области етнографије и сарадњу са Вуком Караџићем.¹⁰

Мада се у студији често бави Врчевићевим карактером и моралним особинама, Ђорђевић овој теми посвећује готово читаво

⁷ Описујући Требиње, поводом периода током кога је у овом граду извесно време провео Врчевић, Ђорђевић нарочито истиче народну културу која је „у њему и читавом његовом крају била у пуноме процвату.” (*Исто*, стр. 19-20).

⁸ *Исто*, стр. 11.

⁹ *Исто*, стр. 13.

¹⁰ На самом почетку живљења у Требињу, међутим, Врчевић није имао много времена за бележење и сређивање народних умотворина. Спречен обавезама на послу, вероватно и недовољним познавањем самог окружења, он је тек након друге године боравак имао забележен значајнији корпус народних лирских и епских песама (вид. Радмила Пешић, *наведено дело*, стр. 75-76).

треће поглавље. Описујући Врчевићеву природу, он настоји да укаже управо на оне особине које су утицале на његов рад. Лакомисленост, површност, склоност ка забави, сматра Ђорђевић, спутавали су Врчевића, док га је сујета гонила да упорно ради. Сујета је била „покретач у свима пословима које је пројектовао и изводио.”¹¹

Недовољна припремљеност Врчевића за књижевне послове („био и без знања и без књижевне културе”) није била последица једино чињенице да је његово основно образовање било прилично оскудно. Према мишљењу Тихомира Ђорђевића, обавезе према породици и боравак у срединама које га нису могле превише подстицати на усавршавање, такође су утицали на Врчевићево образовање: „Све наведене околности биле су узрок што је Вук Врчевић у погледу знања и књижевне технике остао сасвим ниско. Узалуд се он извињава Вуку С. Караџићу да брзо пишући и „не пази ни на правописаније нити на граматику, па доста пута нема времена ни да прочита оно што је написао” и моли да му опрости. Узалуд, велим, јер Вук Врчевић просто на просто чак није знао ни честито да пише.”¹²

У Врчевићевим радовима није био видљив, како сматра Ђорђевић, ни утицај књижевног материјала (часописа, белетристике, научних радова). Истичући Вукову потребу да покаже да је у непрестаној вези са књижевношћу, он анализира могући значај не тако обимне литературе са којом је, према сопственом сведочењу, Врчевић долазио у додир. Ђорђевић закључује да нема елемената на основу којих би се могло говорити о утицају Петра Петровића Његоша, Доситеја Обрадовића, дубровачких и немачких књижевника. Највише утицаја на Врчевићев рад и погледе на књижевност и науку о њој имало је дело Вука Караџића. Тај утицај је, међутим, био ограничен Врчевићевим основним знањем: „Гледајући у радовима Вука Караџића узвишени и драги образац, он је неуморно ишао за њим, као за највишим и најсветлијим идеалом. Од природе бистар и разуман, он је лако схватао предмете које је налазио у делима Вука Караџића и улазио у њих све донде докле не би зашао у области за које је била потребна јача наука и стручнија спрема, и докле су се у њему могле ствари изражавати простим неоднегованим народним језиком и стилем.”¹³

Четврто поглавље није сређено ни компактно: почиње приказом Врчевићевих литерарних почетака (који се наставља у следећем поглављу систематизацијом његових радова, штампаних и писаних) и покушајем да се осветли кључан моменат у Врчевићевом кретању Караџићевим путем, а завршава сегментима који више одговарају психолошкој студији личности црногорског сакупљача народног ствара-

¹¹ Ђорђевић, *наведено дело*, стр. 26.

¹² *Исто*, стр. 31.

¹³ *Исто*, стр. 34.

лаштва. Са научно релевантних чињеница Ђорђевић нагло прелази на изношење недовољно битних података из Врчевићевог приватног живота.¹⁴

Настављајући у петом и шестом поглављу оно што је започео у четвртом (приказ дела), аутор одређује области у које се могу сврстати разноврсни Врчевићеви радови (поезија, географија, историја и етнологија). У попису радова нашли су се, сем списка који су остали у рукописима (сачуваним и изгубљеним) или штампани под Врчевићевим именом, и радови које је Врчевић слао другима (Вуку Карацићу). Наводећи радове у оквиру сваке од поменутих група, Ђорђевић пружа сажет приказ свакога од њих. Мада о неким радовима суди без одговарајуће аргументације,¹⁵ он, ипак, најчешће оцењује Врчевићеве радове тако што образлаже њихове вредности и недостатке.¹⁶ О најзначајнијим остварењима из корпуса¹⁷ пише опширније, излаже своје мишљење, упућује на место које дело има у науци и говори о рецепцији (*Грбальски статут*). Тихомир Ђорђевић покушава да, говорећи о Врчевићевим пословима на бележењу народних умотвотрина, представи прецизне податке о томе у коме су зборнику и на којим странама штампани записи, које је записе штампао Врчевић, који су прештампавани и у којим часописима и зборницима. Покушај његов да приближи Врчевићеве ставове о појединим жанровима (врстама народних приповедака) само је то и остао јер Ђорђевић тумачи ове врсте користећи сажете Врчевићеве коментаре или закључује на основу њиховог садржаја: „Приповетке из категорије (*народне опће*) назива Врчевић „н а р о д н е о п ћ е с најширим пространством”. Из њихове пак садржине види се да су то приповетке чији је предмет народни живот и догађаји из њега”... Варалице Врчевић не дефинише, али се из њихове садржине види да им је предмет надмудривање или варање људи између себе”.¹⁸ Врчевићеве коментаре користио је и у настојању

¹⁴ Сликајући Врчевићеву сујету, сервилност, потребу за материјалном користи, он набраја драгоцености које је, за своју супругу и себе, овај готово бесрамно и упорно тражио од Вука Карацића. (вид. Ђорђевић, *нав. дело*, стр. 37-40)

¹⁵ „Врчевићеве су песме, као што сам и напред рекао, било да су оригиналне, било да су преведене, врло слабе...Књижица је слаба и по својој поезији и по својој намени.” *Исто*, стр. 41, 42.

¹⁶ Поводом историјског списка *Живот Петра Петровића Његоша, владике црногорскога*, који је Врчевић штампао 1820. године, он, на пример, каже следеће: „Иако су Врчевићеве намере биле тако скромне, иако је ствар писао по сећању, његов спис садржи не само врло много добрих и интересантних бележака о Његошу, већ и пуно детаља из политичког и културног живота Црне Горе Његошева времена.” *Исто*, стр. 42-43.

¹⁷ Ђорђевић је етнологију сматрао најзначајнијом облашћу Врчевићевог рада: „Најобилатији и у исто време најважнији Врчевићев рад био је скупљање грађе за упознавање нашег народног живота, обичаја, предања и културе уопште, другим речима, скупљање грађе за нашу етнологију.” *Исто*, стр. 46.

¹⁸ *Исто*, стр. 52

да ближе осветли процес настајања појединих записа. Тако је, надовезујући се на тврдњу Врчевића да су басне преписане из разних „записа и листина”, истакао да су неке од њих својина писане књижевности која је временом ушла у усмени приповедни фонд.¹⁹ Ђорђевић говори и о делима која су у време настајања студије још увек била у рукописима (*Питалице* и *Српске народне пословице и друге као оне у обичај узете ријечи*). Нарочито важном он је сматрао Врчевићеву сарадњу са Валтазаром Богишићем на прикупљању грађе из области народног права. Захваљујући тој сарадњи, у обимном Богишићевом зборнику правних обичаја велики део грађе чинили су управо Врчевићеве записи: „У томе зборнику ми налазимо Вука Врчевића као највреднијег, најопширнијег и најбољег сакупљача народних правних обичаја из њему добро познатих области наших, Боке Которске, Црне Горе и Херцеговине.”²⁰

Седмо поглавље монографије представља резиме у коме је аутор истакао значај Вука Врчевића као сарадника Вука Карацића и настављача његовог рада у области прикупљања података о народном животу и књижевности. По његовом мишљењу, Врчевић је, упркос околностима које су отежавале и успоравале његов рад (недостатак образовања, социјални статус), постигао да својим делом, заједно са Миланом Ђ. Милићевићем, очува „Вуков аманет”. Њих двојица су успела да Вуково наслеђе обогате и буду „дуго времена спона између Вука Карацића и доцнијих генерација.”²¹ Основним Врчевићевим недостатком Ђорђевић сматра недовољну писменост. Иако запажа да су његови радови писани српским народним језиком са много неправилности, он истиче да њихова суштинска вредност није тиме умањена: „Његови радови и овако остају првокласна грађа за упознавање нашега народа, народног живота, обичаја, предања и народне примитивне

¹⁹ Потпору свом ставу Ђорђевић је нашао у истраживањима Ивана Касумовића (у тексту студије грешком је написано Милан) који је проучавао утицај Езоповог материјала на народно приповедање (вид. Ivan Kasumović, *Esopovska basna grčka i rimska u hrvatskom i srpskom narodnom pričanju*, Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, XVIII, Zagreb, 1913 и XIX, Zagreb, 1914). Сам се, иначе, нешто раније, бавио питањем веза Доситејевог дела и народних казивања и тематика му није била страна. И поред тога, опрезни Ђорђевић није тврдио да Врчевићеве басне нису аутентичне. Рекао је да не може одредити природу извора на које се Врчевић позива („Ја не могу да се досетим какви би могли бити ти записници и те листине из којих је он басне преписивао”) и да су многе познате из писане литературе („Оно што знам то је да су многе познате из писане литературе и да су одатле ушле у народ” – подв. Д. П.). Ни на једном месту нема тврдње да их је Врчевић преписао а, ипак, је у каснијим приступима Врчевићу замерено да је заведен, неопрезан (вид. Радослав Ротковић, *Врчевићева проза*, у: Вук Врчевић, *Маштанија*, Титоград, 1975, стр. 35) и да „доводи у сумњу порекло Врчевићевих басана” (Р. Пешић, наведено дело, 110).

²⁰ Т. Ђорђевић, *наведено дело*, стр. 62.

²¹ *Исто*, стр. 169.

културе.”²² Ако се има у виду значај који је Тихомир Ђорђевић придавао раду на прикупљању и проучавању фолклорног материјала, не звуче претерано његове похвале вредном и упорном сараднику Вука Караџића који је иза себе оставио богату штампану и рукописну грађу.

У периоду настајања Ђорђевићеве студије, део Врчевићеве грађе остао је у рукопису јер није било интересовања да се штампа.²³ Последице су погубне: нештампан материјал је мање доступан, мање познат и често се губи и заборавља. Такав однос научне и културне јавности, друштва уопште, нанео је штету самом делу Вука Врчевића али и српској науци. Говорећи тим поводом о стању у српској науци, недостацима и начину њиховог превазилажења, Ђорђевић је истакао рад Стојана Новаковића који је помогао српској науци о фолклору штампајући рукописе записивача усмене грађе. Правилан приступ проблему изискивао је, Ђорђевић то наглашава, много ширу акцију друштва и научних кругова. У тим круговима Врчевић је запостављен а његово дело недовољно проучено. Разлога за такво стање, како сматра Ђорђевић, било је много²⁴, али не оправданих: „Кад се буде потцењивани и занемаривани Врчевић марљиво расмотрио само по ономе што је дао, он ће бити достојно оцењен и постављен на место које му припада и које је резервисано за једног од највреднијих, најкориснијих и најзаслужнијих радника на скупљању грађе за упознавање нашега народа, његових творевина и његове културе.”²⁵ Уз поменуте квалитете, Ђорђевић је сматрао важним и Врчевићев однос према верском и националном у себи и сопственом окружењу: Србин православне вере имао је слуха за културу која је била заједничко добро народима различитих нација. У жељи да Врчевића приближи своме времену, он

²² *Исто*, стр. 72. Врчевић није био савшен ни као сакупљач и приређивач усмене грађе. Владимир Ћоровић је замерао недостатак критичности у одабиру материјала, а још више чињеницу да су се бројни Врчевићеви наследници угледали на њега у том погледу те је штета нанета процесу прикупљања усмене грађе била још већа. (вид. Владимир Ћоровић, *О Врчевићевој подјели српских народних шаљивих приповијед-ака*, Српски књижевни гласник, XV/5, 1905, стр. 378-379). Говорећи о лошим странама Врчевићевог приступа бележењу усменог стваралаштва Видо Латковић је, између осталог, приметио да Врчевић не даје податке о казивачима грађе коју записује и објављује (вид. Видо Латковић, *Народна књижевност*, Београд, 1982).

²³ У Додатку поменуте монографије Р. Пешић штампани су делови рукописа (*Српске јуначке народне пјесме, Јуначке херцеговачке пјесме, Свакојаке народње тужбалице, Огранци за историју Црне Горе*).

²⁴ Могуће поводе за занемаривање дела Вука Врчевића Ђорђевић види у следећем: „што је био и сувише везан за Вука Караџића; што су му списи били исувише народски; што му списи нису излазили из руку готови, већ су се морали дотеривати, што је лиферовао врло много, те је изгледало да је његове робе исувише на књижевном тржишту; што је живео у местима у којима није имао прилике да буде у додиру са књижевним светом, као, на пример, његов земљак Стјепан Митров Љубиша”. *Исто*, стр. 74.

²⁵ На истом месту.

га у монографији карактерише као „доброг Југословена” који је „истински волео и поштовао своју југословенску браћу”.

Завршно поглавље монографије посвећено је основним подацима о Врчевићевом порoду и наследницима у књижевном раду.

Додатак је сачињен од пописа Врчевићеве заоставштине која је остала у Српском ученом друштву, односно, касније, Српској академији наука, дела Врчевићеве преписке и неких архивских података о његовом боравку на Цетињу. Тихомир Ђорђевић допуњује и исправља поједине податке о делима у попису заоставштине и говори о судбини неких несталих рукописа.

Библиографија списа Вука Врчевића је завршни сегмент монографије. Радове је Ђорђевић поделио у три групе: прву чине дела штампана за Врчевићева живота, другу она која су објављена после његове смрти, док су у трећој пописани радови у рукописима. Поједине одреднице аутор допуњује подацима о прештампавању и судбини дела, бави се питањима ауторства или исправља неке од података из одредница (нпр. годину издања).

Монографија о Вуку Врчевићу испуњена је бројним подацима о његовом животу и раду и, иако невелика обимом, она пружа поуздан основ за проучавање Врчевићевог дела. Услови у којима је она настајала (Ђорђевићева старост и болест, ратно окружење које је угрожавало егзистенцију у сваком погледу) утицали су на постојање ситнијих недостатака чија природа упућује на то да времена за сређивање студије није било. Сегменти су, вероватно, писани у више махова те се поједине информације често понављају (Врчевићева намера да напише историју Црне Горе, бележење ласцивних „стидних” народних песама, преписивање Вукове песмарице, коментари о квалитету Врчевићевих песама итд.). Истине ради, поновљену информацију понекад прате изрази „као што сам и напред рекао”, „о чему је и раније било говора.”

У неким деловима студије аутор не одређује доследно изворе појединим наводима и тако оставља читаоца у недоумици да ли су цитирани сегменти преузети из Врчевићевих списа или из других текстова.²⁶

Поменута скромност Тихомира Ђорђевића видљива је на многим местима у овом раду. Он не намеће своје ставове и опрезно их износи поводом појединих проблема, одређујући их као претпоставке.²⁷ Врхунцем такве опрезности и ненаметљивости могао би се

²⁶ Видети нпр. стране 7, 8, 9, 10, 11, 12.

²⁷ У настојању да не истиче своје мишљење као једино исправно, Ђорђевић често користи израз „ја бих рекао” (вид. стр. 33, 63).

сматрати део у коме се расправља о Вуку Врчевићу као приповедачу и у коме аутор сопствену компетенцију у области књижевне историје доживљава с резервом: „Кад бих смео да сасвим ненадлежно зађем у област наше књижевне историје, ја бих рекао да је Врчевић један од првака, ако није баш и први, на хронолошкој лествици пењања наших приповедача”.²⁸

Поред поменутих незнатних недостатака, студија о Вуку Врчевићу Тихомира Ђорђевића, важан је извор подацима о животу и делима једног од највреднијих и најзначајнијих сарадника Вука Караџића. Мада писана са намером да исправи неправду нанету помало скрајнутом црногорском записивачу народних умотворина, студија је, углавном лишена патетике и апологетских наноса. Њена вредност огледа се, између осталог, и у настојању аутора да пружи праву слику о грађи која је остала ван интересовања научних кругова. Иако су неки ставови Тихомира Ђорђевића са мање или више разлога, каснијим истраживањима доведени у питање или сасвим оповргнути, његово писање о Вуку Врчевићу једно је од најопширнијих и најсистематичнијих сагледавања доприноса Вука Врчевића народној књижевности и науци о народном животу уопште

ЛИТЕРАТУРА

- Ђорђевић, Тихомир Р., *Вук Врчевић*, Цетиње, 1951.
Пешић, Радмила, *Вук Врчевић*, Београд, 1967.
Латковић, Видо, *Народна књижевност*, Београд, 1982.
Ротковић, Радослав, *Врчевићева проза*, у: Вук Врчевић, *Маштанија*, Титоград, 1975.
Самарџија, Снежана, *Од казивања до збирке народних прича*, Бања Лука, 2006.
Ђоровић, Владимир, *О Врчевићевој подјели српских народних шаљивих приповиједака*, Српски књижевни гласник, XV/5, 1905.

²⁸ Исто, стр. 66-67.

Danijela Popovic

TIHOMIR R. DJORDJEVIC ON VUK VRCEVIC

Summary

The study *Vuk Vrcevic* by Tihomir R. Djordjevic emerged in the first half of the twentieth century and today it represents one of the most significant sources for the study of life and work of the notable Montenegrin collector of folk material. In it, the author covered Vrcevic's work, his characteristic traits, and his importance for the study of folk life. At the same time, Djordjevic left data on his own attitude to folk creations and the significance of collecting and publishing pieces from the oral literary legacy.